

FÓLKAFLYTING OG FÓLKAVØKSTUR

Átøk fyri 700 milliónir

Næstu fimm árin skal samfelagið gera íløgur fyri 700 milliónir krónur fyri at venda fólkafráflyting til fólkatilflyting. Flestu pengarnir fara til útbúgving og gransking, og so skal tað eisini gerast meira lokkandi at flyta higar, og meira liviligt at búgva her

Jón Brian Hvidtfeldt

Tilmæli um 37 átøk, býtt á seks høvuðsbólkar, ið fevna um útbúgving & gransking, lívskor, tilknýti til og ímyndin av Føroyum, forðingar í samband við at flyta til

Føroya, útlendingar og yvirskipað samfelagsviðurskipti. Samlaði kostnaðurin er 706 milliónir krónur næstu fimm árin, og síðani 109 milliónir krónur um árið næstu tvey árin. Tað er úrslitið av tí arbeiði,

sum landsstýrið setti skjøtil á í vetur, og sum varð lagt fram fyri almenninginum fyrrapartin í dag. Her er eitt høvuðsvirlit yvir átøkini:

Um átak-10

Mælt verður til at byggja 100 nýggjar leigubústaðir um árið komandi 5-7 árin. Endamálið er at fjøltátta bústaðaútbøðið, so tað nøktar tørvin um alt landið. Um hvør íbúð í miðal kostar eina millión, fer ætlanin at kosta uml. 500 mió. kr. fram til 2018-2020. Eingin beinleiðis figging skal fáast til vega úr landskassanum, tí Bústaðir stendur fyri arbeiðnum.

Um átak-1

Endamálið er at økja um talið á lesandi og menna gransking, útbúgving og nýskapen í samfelagnum. Játtanin til Fróðskaparsetrið verður stigvíst hækkað við 33 mió. (úr 67 mió. kr. til 100 mió. kr.) árin 2014- 2016.

Um átak-3

Endamálið er at økja um vinnuliga gransking í Føroyum. Kostnaðurin er 15 milliónir krónur um árið í eini fimm ára royndartíð, sum kann byrja í 2014.

Um átak-5

Endamálið er at skapa fysisku karmarnar, sum eru ein fortreyt fyri einum lokkandi universitetsumhvørvi og ein fortreyt fyri at menna Fróðskaparsetur Føroya. Kostnaðurin er 175-250 milliónir krónur, og skal bygging og umbygging vera liðug í seinasta lagi í 2017.

Átøk	2013	2014	2015	2016	2017	2018-20
Átøk um útbúgving og gransking	tkr.	tkr.	tkr.	tkr.	tkr.	tkr.
1 Fróðskaparsetrið: Útbúgving og gransking framtíðartryggja føroyska samfelagið		11.000	22.000	33.000	33.000	33.000 árliga
2 Vinnulig figging av ph.d.-lestri		EAF				
3 Granskingarsamstarv millum vinnulív og Fróðskaparsetrið/granskingarstovnar		15.000	15.000	15.000	15.000	15.000 árliga
4 Samstarv um hægri útbúgvingar millum lærustovnar		250	250			
5 Kveikjandi lestrarumhvørvi: Útbygging av Fróðskaparsetri Føroya		VJ	50.000	100.000	100.000	
6 Kveikjandi lestrarumhvørvi: Byggja kollegium/lestraríbúðir	EAF	EAF	EAF	EAF	EAF	EAF
7 Útbúgvingarskrá: Yvirlit yvir útbúgvingarmøguleikar í Føroyum	VJ	VJ	VJ	VJ	VJ	VJ
8 Lærlingar í almenna geiranum	VJ	VJ	VJ	VJ	VJ	VJ
9 Almenn útboð og lærlingapláss í privata geiranum		VJ				
Átøk um lívskorini í Føroyum						
10 Bústaðamarknaðurin: At byggja leigubústaðir	EAF	EAF	EAF	EAF	EAF	EAF
11 Skattaumskipan	VJ	VJ				
12 Arbeiðsfrádráttur fyri stakar uppihaldarar		VJ	10.000	10.000	10.000	10.000
13 At tillaga skipanina við fripláss á dagstovnum	EM	EM	EM	EM	EM	EM
14 Hækkaður barnafrádráttur, frá og við triðja barni			21.000	21.000	21.000	21.000
15 Barsilsskipanin	VJ	VJ	16.000	16.000	16.000	16.000
16 At laga til starvsfólkapolitikkinn hjá landinum og setanarviðurskipti		VJ				
17 At laga til umstøðurnar fyri familjur við børnum, ið bera brek	VJ	VJ				
Átøk um tilknýtið til Føroya og ímyndin av Føroyum						
18 Samband við útisetar	VJ	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
19 Vinnustarvslæra fyri nýútbúgvinn við hægri útbúgving	VJ	2.000	2.000	3.000	3.000	3.000
20 Heimasíða, sum knýtir føroyskar arbeiðsgevarar til føroysk lesandi	EAF	EAF	EAF	EAF	EAF	EAF
21 Vegleiðaraskipan		EAF	EAF	EAF	EAF	EAF
22 Marknaðarføring av yrkismøguleikum á føroyska arbeiðsmarknaðinum		70	60	60	60	60 árliga
23 At styrkja sjálvsfatanina hjá føroyingum frá barnsbeini		VJ	2.500	3.000	3.000	3.000 árliga
24 Føroyingar uttanlands valrætt til løgtingsval			VJ			
Átøk um forðingar í sambandi við at flyta til Føroya						
25 Arbeiðsloysisstuðul í trýggjar mánaðir at leita eftir arbeiði	VJ	VJ				
26 Nýútbúgvinn – rætt til arbeiðsloysisstuðul			4.200	4.200	4.200	4.200 árliga
27 Stovnspláss framman undan flyting		VJ*				
28 Serskattaskipan fyri serfrøðingar			EM			
29 Meting av, hvørjar avleiðingar lógaruppskot hevur á fólkaøkstur		VJ				
Átøk um útlendingar						
30 At bota um móguleikarnar at fáa útlenska arbeiðsmegi til Føroya	VJ	VJ				
31 Familjusemning	VJ	VJ				
32 Working holiday			VJ			
33 Undirvísing fyri útlendingar		1.800	1.800	1.800	1.800	1.800 árliga
Átøk um yvirskipað samfelagsviðurskipti						
34 Javnstøðupolitikkur	VJ	VJ				
35 Eitt lista- og mentanarráð		600	600	600	600	600
36 Ein nýggjur vinnupolitikkur	VJ	VJ				
37 At greina ferðing til og úr Føroyum		VJ				
Tilsamans:	0	32.220	146.910	209.160	209.160	109.160

Um átak-23

Mælt verður til at styrkja sjálvsfatanina við fleiri ítøkiligum átøkum til at ávirka, hvussu skúlabørn uppliva og brúka føroyska málið. Endamálið er at lada upp undir eina sannari, jalgari fatan av Føroyum og teimum korum og móguleikum, ið eru her á landi. Kostnaðurin er 2,5 milliónir í 2015 og síðani trýggjar milliónir um árið.

Um átak-26

Mælt verður til at geva nýútbúnum atgongd at ALS-skipanina. Endamálið er at gera tað lættari hjá nýútbúnum at flyta til Føroya eftir loknan lestur og at fáa tey, ið hava tikið hægri útbúgving í Føroyum, at verða verandi í landinum. Kostnaðurin er mettur til 4,2 milliónir krónur, og átakið kann setast í verk í 2015.

* Hetta átakið kann bera í sær ein kostnað hjá nøkrum kommunum av at laga telduskipanir til

EAF: Eingin almenn figging ella figging úr landskassanum
VJ: Verandi játtan (Átakið verður gjørt við verandi starvsfólkatilfeingi. Lagt er ikki upp fyri móguligum prishækkingum)
EM: Eingin meting

